

STIFTELSEN för
STRATEGISK FORSKNING

2023-11-15

Klimat- och näringslivsdepartementet

Dnr KN2023/03970
SSF dnr zA23.0066.001

Synpunkter inför energiforskningspropositionen

Stiftelsen för Strategisk Forskning (SSF) inkommer med följande synpunkter.

1. Överväg att skapa ett svenskt energidepartement. Här finns en god förebild i *US Department of Energy*, vilken även verkar som en betydande finansär av (strategisk) forskning.
2. Framtida energiforskning bör präglas av systemperspektiv.
3. Sverige behöver mer av teknikvetenskaplig forskning. Andelen sådan forskning har minskat över ett par decennier, trots att det är innovationer och tekniska framsteg som möjliggör svensk konkurrenskraft och en hållbar utveckling.
4. Forskning behövs för alla energislag: fusion, geotermisk energi, kärnkraft (storskalig och småskalig, alternativa bränslen som torium), solceller (både fastatillståndet och organisk), vattenkraft, vågkraft, vindkraft, biomassa, mm.
5. Uppmuntra till forskning om kraftöverföring och smarta/säkra nät.
6. Uppmuntra samhällsvetenskaplig forskning kring hur lagstiftning och tillståndsbeslutsprocesser kan effektiviseras.
7. Rikta strategiska utlysningar mot för landet nationellt angelägna områden. Detta utförs lämpligen av Energimyndigheten och Vinnova samt i framtiden av en välkommen Myndighet för Strategisk Forskning.
8. Erbjud ett flertal olika finansieringsmöjligheter som möter enskilda och grupper av forskares idéer och behov, närhelst de uppstår. Forskning på energiområdet skulle inte vara behjälpt av en konsolidering av svenska forskningsråd så som föreslås i Forskningsfinansieringsutredningen. Konsolidering tycks önskad från lärosäten för att lätta på en administrativ belastning.
9. Sektorsorgan och forskningsinstitut är goda komplement till forskningsråden. Höj basanslagen till svenska institut med minst 50 procent för att närma oss nivån för våra konkurrentländer, som Tyskland.

10. Stärk finansieringen av energirelevant forskningsinfrastruktur, teknikplattformar, och testbäddar, de senare för möjlighetsprövning och verifiering av forskningsresultat samt utvecklingsprojekt. För en framtida reformering av statlig forskningsfinansiering, rekommenderar vi emot att låta forskningsinfrastruktur administreras inifrån ett forskningsråd (idag VR, i framtiden kanske en grundforskningsmyndighet) eftersom uppgifterna för forskning och infrastruktur följer olika logik.
11. Återuppväck förslag ur Innovationsstödsutredningen SOU 2012:41. Det gäller speciellt förslaget att två procent av både lärosätenas och forskningsfinansiärernas anslag anvisas för nyttiggörande av forskningsresultat. SSF har tillämpat det systemet i över 10 års tid med dokumenterat goda resultat. SSF reserverar tre procent av sina större forskningsbidrag till nyttiggörandeinsatser. Det gör att resultat från forskningen snabbare omsätts i industri och samhälle. Inte minst viktigt på energiområdet.

Om Stiftelsen för Strategisk Forskning, SSF

SSF, finansierar forskning inom naturvetenskap, teknik och medicin med många hundra miljoner kronor om året. SSF är en fri, oberoende aktör inom det offentliga forskningsfinansieringssystemet. Stiftelsen ska främja utvecklingen av starka forskningsmiljöer av högsta internationella klass med betydelse för utvecklingen av Sveriges framtida konkurrenskraft.

Stiftelsens pågående forskningsprogram relaterade till energi inkluderar:

- Rambidrag inom material för energitillämpningar, 295 miljoner kr
- Avancerat forskningscentrum för vätgas, 50 miljoner kr
- Avancerat forskningscentrum för modulär blykyld kärnreaktor, 50 miljoner kr
- Avancerat forskningscentrum för artificiell fotosyntes, 50 miljoner kr
- Mångvetenskapligt forskningscentrum inom energisnål havledarsystemdesign, 60 miljoner kr
- Mångvetenskapligt forskningscentrum inom strategiska metaller och mineral, 60 miljoner kr
- Rambidrag inom cybersäkerhet, 300 miljoner kronor
- Riktat stöd till (framgångsrika) ansökansarbetet till svenskkoordinerade EU:s batteriprogram 2030+
- Ett antal industridoktorandprojekt liksom projekt inom teknik-, metod- och instrumentutveckling.

Lars Hultman, Vd